

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

1 november 2012

“Crisis, crisis en nog eens crisis”

Algemeen

EURO-crisis binnen Europa, een politieke crisis in Den Haag - de val van het kabinet Rutte I -, en een crisis binnen je eigen partij. Voorzitter, voor Leefbaar Ridderkerk stond 2012 in schril contrast met de euforie van de gemeenteraadsverkiezingen in 2010. Nederland bevindt zich samen met andere landen van de Europese Unie in een onzekere situatie en voorlopig ziet het er niet naar uit dat de economische crisis op korte termijn een positieve wending zal maken. In Den Haag viel het eerste kabinet Rutte en bleef het land lange tijd onbestuurbaar. En ook binnen Ridderkerk - ik zei het u al - was het onze partij die zorgde voor een crisis in het bestuur en onzekerheid binnen de Ridderkerkse gemeenteraad. Ik wil hier doelbewust niet aan voorbijgaan, omdat het u en mij en een ieder binnen deze raad raakt.

Voorzitter, de EURO-crisis zal na vandaag niet opgelost zijn. Een diepe recessie die de komende jaren van grote invloed zal zijn op onze begroting en op die van vele Europese landen. Waar eens ongekende mogelijkheden lagen, liggen nu strakke randvoorwaarden en regels die remmend en demotiverend zijn voor het investeringsklimaat. Toch gloort er hoop aan de horizon. Het ziet er naar uit dat volgende week het 2^e kabinet Rutte een feit is. En ook binnen Ridderkerk zullen we moeten leven met de huidige politieke situatie. De verkenner is volop aan het werk en voor 1 december dit jaar moet de politieke balans binnen Ridderkerk opgemaakt zijn. We staan immers in deze moeilijke tijd voor een immense opgave, waarbij sociaal-maatschappelijke effecten en financiële consequenties van de zoveelste bezuinigingsoperatie haar sporen zullen achterlaten. Voorzitter in de 10 jaar die ik meedraai in de Ridderkerkse politiek, zijn dit toch wel de “magere” jaren en hopen wij net als u dat ook het tijdstip van de “vette” jaren spoedig zal aanbreeken. Tot die tijd zullen we met de hand op de knip moeten zorgen voor sober en solide financieel beleid. Het is onze taak als gemeentebestuur om samen met het college tot verantwoord beleid en politieke keuzes te komen. Keuzes die gebaseerd zijn op een breed draagvlak, waarbij politieke invloeden en nuances ondergeschikt zijn aan het algemeen belang. Keuzes die in het belang zijn van de Ridderkerkse samenleving. Ik zeg u dat Leefbaar Ridderkerk vandaag bereid is om deze weg in te slaan, samen met u.

Veiligheid

Het eerste kabinet Rutte werkte aan de komst van een Nationale Politie. Wat de gevolgen zijn voor de Ridderkerkse of moet ik zeggen Rotterdamse korpssterkte is ons nog niet bekend. Begin 2012 werd Ridderkerk opgeschrikt door een golf aan berovingen en inbraken. Gelukkig zijn de betrokken daders na goed recherchewerk door de politie opgespoord en veroordeeld. Toch maken we ons zorgen, want inmiddels is duidelijk geworden dat de “zwaardere” criminelen uitwijken naar randgemeentes zoals Ridderkerk en hier hun slag slaan. Deze ontwikkeling is ongewenst en zullen we samen met de politie nauwlettend moeten volgen.

Tijdens de Ondernemersavond op 8 oktober bleek dat Ridderkerkse ondernemers kampen met “hangjeugd” die winkelpersoneel bedreigen en Ridderkerk onaantrekkelijk maken als winkelcentrum voor het publiek. Deze ontwikkelingen zullen met harde hand bestreden moeten worden. Uiteraard ligt hier een taak bij de ondernemers en winkeliers om hier vroegtijdig aan de bel te trekken. Wij vragen dan ook de portefeuillehouder om met deze kennis actief aan de slag te gaan.

Voorzitter, Leefbaar Ridderkerk is er voorstander van deze actuele zaken op vaste tijdstippen in de commissie Samen Leven behandeld worden. Achteraf informeren is hier niet aan de orde. Hier is een actieve rol van de raad en van u burgemeester gewenst en noodzakelijk. Ook maken wij ons zorgen om het groeiende aantal meldingen bij het

steunpunt Huiselijk Geweld. Het is mooi dat deze signalen nu zichtbaar worden maar tevens rijst hier de vraag wat we hieraan kunnen doen? Waarom wijkt Ridderkerk zo af van de landelijke trend?

Bedrijventerreinen

Vorig jaar hebben wij u gevraagd naar handhaving op de Ridderkerkse bedrijventerreinen. Ongewenste situaties zoals belemmerende begroeiing en afgedankte spullen en pallets zorgen voor verloedering van de omgeving. Verpaupering is het gevolg. En belangrijker nog: Bij inbraken of controle op teelt van weetplanten is opsporing vrijwel onmogelijk. Bovendien wordt het de brandweer bijzonder moeilijk gemaakt bij het bestrijden van branden. Wat ons betreft is dit een onderwerp waarmee het onlangs opgerichte Ondernemersplatform direct aan de slag kan.

Schoon + heel + veilig

U weet voorzitter dat wij dit onderwerp hoog in het vaandel hebben en doen hier dan ook een beroep op u om in tijden van bezuinigingen via creatieve oplossingen toch de nodige resultaten te boeken. De bladkorven die in deze tijd van het jaar op diverse plaatsen in Ridderkerk te vinden zijn, zijn hiervan een goed voorbeeld. U doet terecht een beroep op de Ridderkerkse samenleving. Schoon, heel en veilig hebben wij letterlijk zelf in de hand. Waar ligt de taak voor de gemeente en waar ligt onze "Eigen Verantwoordelijkheid". Het schoonhouden van straten en pleinen is hier een goed voorbeeld van. Wij rekenen op meer creatieve oplossingen, uiteraard met beperkte financiële middelen. Wij adviseren u bovendien om eens bij andere gemeentes over de schutting te kijken. Vaak blijkt, dat ook anderen gemeentes - door nood gedwongen - talloze creatieve oplossingen hebben gevonden voor alledaagse problemen.

BAR-samenwerking

Dan de BAR-samenwerking. De BAR-samenwerking heeft na een vernietigend rapport eerder dit jaar een impuls gekregen. Zowel raad en colleges van Ridderkerk, Barendrecht en Albranswaard zijn tot de conclusie gekomen dat samenwerking meer is dan alleen een "koersdocument". Gezamenlijk optreden en gezamenlijke ambities. Nauwe banden tussen onderlinge raden en een goede verstandhouding zijn de absolute basis om van deze samenwerking een succes te maken. Hierbij is wat ons betreft geen ruimte voor een Metropoolregio. Op een verlengstuk van de Stadsregio zitten we niet te wachten. Dat is wat ons betreft duidelijk. We zullen ontwikkeling wel moeten blijven volgen, om alert te kunnen reageren. Wat Leefbaar Ridderkerk betreft moet alle energie gestoken worden in de BAR-samenwerking, waardoor de positie van Ridderkerk en de overige BAR-gemeentes sterker in de regio tot zijn recht kan komen.

Participatie + Communicatie

Toen jaren geleden een begin is gemaakt met participatie wisten we dat dit een lange weg zou worden. Ieder jaar zien we goede en slechte voorbeelden voorbijkomen. Ook dit jaar vragen wij uw aandacht voor dit belangrijke onderwerp. Inwoners van Ridderkerk hebben recht op goede voorlichting en informatie. In dit kader is een termijn van twee jaar voor het daadwerkelijk beantwoorden van vragen erg lang. Burgers moeten op tal van onderwerpen tussentijds op de hoogte gehouden worden. Ook als is door omstandigheden niets of geen goed nieuws te melden, dan is dit toch nog aanleiding om rond de tafel te gaan zitten. Trajecten rond ingediende zienswijze bij bouwplannen zijn hiervan een goed voorbeeld.

Tijdig informeren en meepraten zijn onderdeel van de ideale vorm van participatie. Hier, voorzitter, is wat ons betreft nog veel te winnen. Meepraten is belangrijk. Zeker in deze tijd. Op tal van onderwerpen zijn er binnen Ridderkerk overlegorganen actief. Wij noemen bijvoorbeeld de Bewonersvereniging Rijksstraatweg en de Vereniging Nieuw Reijerwaard, Buurtpreventie, de Werkgroep Lucht + Geluid en de Werkgroep Wateroverlast Kerkweg. Deze overlegorganen zijn allemaal in het leven groepen door burgerinitiatieven n.a.v. maatschappelijke problemen zoals wateroverlast, inbraken en criminaliteit, negatieve milieu-effecten en bedreigingen van leefomgeving. Gezamenlijk zullen we moeten zoeken naar oplossingen. En alles begint met goed luisteren en oor hebben voor problemen van anderen. In die context hebben wij eerder aangegeven groot voorstander te zijn van de "Civil Society" gedachte. Deelname aan de samenleving geeft vertrouwen en zorgt ervoor dat burgers minder afzijdig zullen zijn.

In dat kader is Leefbaar Ridderkerk voorstander van het herinvoeren van wijkbezoeken door de raad. In een ver verleden brachten college en raad regelmatig bezoeken aan alle Ridderkerkse wijken. Wij zijn van mening dat de raad dit initiatief weer nieuw leven in moet blazen. Een contactavond waarbij diverse actuele thema's uit de betrokken wijk aan de orde komen georganiseerd door een kleine delegatie van de Ridderkerkse raad.

Participatie leidt ook tot successen. De nieuwbouw voor de Scouting is hier een goed voorbeeld van. Tijdens de begrotingsmarkt is ons duidelijk geworden dat Scouting Sint Joris op de goede weg is voor realisatie van een nieuw onderkomen op de locatie van het voormalige productiebos. Nu de scouting zelf via fondsenwerving zo ver is gekomen, is het zaak dat ook de gemeente actie onderneemt en alle overgebleven obstakels op het gebied van de Ruimtelijke Ordening wegneemt.

Maatschappij & Zorg

Decentralisatie van overheidstaken maakt het heel complex om op het gebied van zorg duidelijk uitspraken te doen. Onzeker is hoe groot de geldstroom wordt, waarover Ridderkerk in de toekomst zal kunnen beschikken. Vorig jaar spraken wij over een nieuwe benadering. Menskracht benutten, vraaggericht organiseren en verantwoordelijkheid neerleggen bij uitvoerende professionals. Dat zijn de sleutelwoorden. In welke mate worden gemeenten nog financieel gecompenseerd voor allerlei taken die nu op gemeenteniveau uitgevoerd moeten worden? En dat met een duidelijke taak van de raad dat niemand tussen wal en schip mag vallen. Zorgen voor je kwetsbaarste inwoners is een kerntaak van dit gemeentebestuur. Een ding is duidelijk: Aan onzekerheid zal snel een einde moeten komen. Wij hopen dat het nieuwe kabinet VVD-PVDA - Rutte 2 - hier snel mee aan de slag gaat. Een zware en ingewikkelde opgave voor de wethouder Sociale-Infrastructuur die wij vanuit deze kant veel sterkte toewensen.

De rol voor Mantelzorgers en vrijwilligers zal in de toekomst nog groter worden. Zij vervullen in deze maatschappij een rol die niet in geld is uit te drukken. Ook voor hen moet ten alle tijden zorg beschikbaar blijven.

Vergrijzing

Kort geleden heeft de gemeenteraad de nota Grijs, zilver en Goud aangenomen. Deze discussie liet duidelijk zien dat dit fenomeen ook Ridderkerk raakt op diverse gebiedsvelden. Op het gebied van zorg, maatschappelijke dienstverlening en woningbouw zullen de effecten het grootst zijn. Voorzieningen voor ouderen staan onder druk. Het is nu zaak dat de grootste bedreigingen voor Ridderkerk in kaart gebracht worden.

Historie + Erfgoed

In een tijd waar alle aandacht gericht is op financiën en bezuinigingen zou je bijna geen oog meer hebben voor onze historie en ons cultureel erfgoed. U weet voorzitter dat dit erfgoed een belangrijke plek heeft binnen Leefbaar Ridderkerk. Dit jaar hebben we de discussie rond de Kuyperschool afgerond en zal het college met concrete uitvoeringsvoorstellen moeten komen. Maar ook op andere vlakken vragen wij dit college om werk te maken van ons cultureel erfgoed. Ons historische centrum met de Oudheidkamer, monumentale boerderijen, de historische dijklinten en bijvoorbeeld de ruïne Huis te Woude vragen om voorlichting en aandacht. Het zou mooi zijn als Ridderkerk deze bijzondere plekken d.m.v. toeristische informatieborden wat meer onder de aandacht zou brengen. Graag horen wij van het college maar ook van andere partijen hoe zij hier tegenover staan.

Woningbouw

De tekst van de woningbouwstrategie die eerder door de raad is aangenomen was ternauwernood droog of de nota Grijs, Zilver en Goud gooide roet in het eten. Kiezen we voor een woningbouwbeleid dat gebaseerd is op de feiten van de Woningbouwstrategie en gaan we bouwen voor jonge gezinnen of starters? Of gooien we de koers om en staat alles in het teken van de Vergrijzing. Worden het aangepaste "levensloopbestendige" woningen voor ouderen? Voorzitter dit soort ingewikkelde vraagstukken vragen om nauw overleg tussen raad en college. We weten dat die keuze niet zo eenvoudig te maken is. Het zijn trends en demografische ontwikkelingen met schrille contrasten die een "nuchtere" lange termijnvisie noodzakelijk maken. Bovendien moeten we vaststellen dat los van de wensen van het Ridderkerkse gemeentebestuur de woningmarkt volledig op slot zit. Projectontwikkelaars zijn niet in staat om een lopend woningbouwproject "nieuw leven" in te blazen en kiezen voor de vertragingstrategie. De gemeentes hebben slechts beperkte juridische mogelijkheden om zich hiertegen te verzetten. Een vraag die ik samen met u stel is: "Wat zijn de alternatieven". Hoe kunnen wij als gemeentebestuur deze ongewenste situatie vlottrekken, zonder gevaarlijke financiële risico's te lopen? Ridderkerk heeft net als andere Nederlandse gemeenten een aantal projecten lopen die om deze redenen "muurvast" zitten. We noemen de Schramlocatie, de woningbouwlocatie Oostendam en ook bij de locatie Het Zand zullen de plannen herzien moeten worden. Wij kunnen als raad wel bestemmingsplannen vaststellen, maar zijn er wel kopers? En welke risico's lopen we als blijkt dat die kopers er niet zijn? Waar projectontwikkelaars dwarsliggen of projecten vertragen, zullen we - weliswaar uiterst voorzichtig - zelf de regie naar ons toe moeten trekken. Kan de wethouder aangeven wat zijn visie is op deze problematiek? Graag een reactie van het college.

Herstructurering van woonwijken is weer actueel geworden. Onlangs zijn bewoners van huurwoningen in het centrum van Ridderkerk en Rijsoord door Woonvisie aangeschreven dat in de toekomst hun woning plaats zal moeten maken voor woningen die voldoen aan de eisen van deze tijd. Een gevoelig en emotioneel proces dat inwoners diep raakt. We hebben na Slikkerveer Zuid-Oost veel geleerd. Het is belangrijk dat het gemeentebestuur en onze woningbouwcorporatie hier vroegtijdig inspringen en zoveel mogelijk met de direct betrokken communiceren.

Onderwijs

Goed onderwijs is een belangrijke bouwsteen van onze Ridderkerkse samenleving. Inmiddels worden de contouren van de nieuwbouwlocatie De Reijer goed zichtbaar. We hopen dat deze locatie snel opgeleverd kan worden, waardoor dit project snel afgerond kan worden. Eerder voorzitter hebben wij u aangegeven dat Leefbaar Ridderkerk

een groot voorstander is van Brede Scholen. Scholen met talloze voorzieningen en faciliteiten die antwoord geven op vragen vanuit de samenleving, zoals kinderopvang, voor- en naschoolse opvang en diverse wijkactiviteiten.

Ook de nieuwbouw van het Farel staat voor de deur. Ingrijpende projecten met grote infrastructurele aanpassingen binnen Ridderkerk. Uiteindelijk zullen al deze ontwikkelingen zijn vruchten moeten afwerpen. Ook de verkeersafwikkeling op de Populierenlaan zal hierdoor een positieve impuls moeten krijgen. Het is belangrijk dat bewoners en direct betrokken ondernemers hierbij nauw betrokken worden.

Ook het onderwijs ontkomt niet aan bezuinigingen. Wij realiseren ons dat het wegvallen van vakleerkrachten gymonderwijs mogelijk kan leiden tot ongewenste maatschappelijke effecten. We moeten ons tevens realiseren dat Ridderkerk hier een "luxe" positie vervulde door een deel van de kosten na het wegvallen van de "compensatieregeling" zelf te bekostigen. Aan deze luxepositie wordt nu een einde gemaakt. Schoolbesturen zullen op basis van eigen verantwoordelijkheid en creatieve oplossingen ook hier gedwongen worden om met alternatieve oplossingen te komen.

Voorzitter, dan nog iets over het Ridderkerkse peuterspeelzaalwerk. Leefbaar Ridderkerk maakt zich zorgen over de opgelegde taakstelling na 2013. Met een eenmalige taakstelling van € 36.000 in 2013 zijn we er niet. Op lange termijn is de taakstelling fors en zijn de maatschappelijke effecten niet te overzien. De discussie over het Ridderkerkse peuterspeelzaalwerk zal wat ons betreft eerst binnen de Ridderkerkse raad gevoerd moeten worden alvorens ingrijpende keuzes te maken. Het is te gemakkelijk om te roepen dat andere gemeentes lager kunnen aanbieden, als je niet duidelijk hebt welke zaken met elkaar vergeleken worden.

Verkeer & Vervoer

Ridderkerk zal ook in de toekomst moeten blijven vechten voor een goed Openbaar Vervoer. Verdere verschraving door landelijke bezuinigingen bedreigen het voortbestaan van onrendabele lijnen, die wel noodzakelijk zijn voor een goede bereikbaarheid van alle wijken van Ridderkerk. De Buurtbus vervult hierin een steeds prominentere plaats. Dit succesvolle initiatief van PvdA en LR is een goed voorbeeld van creatief inzetten van beperkte financiële middelen met een hoge succesfactor. Ook in de toekomst zullen alle Ridderkerkse wijken bereikbaar moeten blijven en niet alleen tijdens de spitsuren, maar ook 's avonds en in het weekend. U begrijpt dat voor Leefbaar Ridderkerk een sneltram door het hart van Ridderkerk geen optie is. Een effectief netwerk van "schone", flexibele, milieuvriendelijke bussen is de oplossing voor de Ridderkerkse vervoersproblematiek. Ik doe een dringend beroep op de wethouder Vervoer om deze uitgangspunten voortdurend onder de aandacht te brengen binnen de Stadsregio.

Wij begrijpen dat er op het gebied van de buurtbus in verband met de concessieverlening mogelijk in 2014 een nieuwe situatie kan ontstaan. Wij vragen het college om de raad hierbij vroegtijdig te betrekken en te informeren.

Milieu

Vorig jaar zijn er successen geboekt met het realiseren van nieuwe geluidsschermen voor Ridderkerk. Nogmaals complimenten voor de werkgroep en raadsleden die hierbij betrokken zijn geweest. De ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur in en rond Ridderkerk gaan snel. De verkeersdruk rond de nieuw aan te leggen "ovotonde" in Nieuw Reijerwaard baart ons zorgen. De pas aangelegde nieuwe rijstroken op de Rijksweg A15 zijn nu al een voorzichtige voorbode van toenemende verkeersstromen rondom Ridderkerk. Eerder waarschuwden wij voor een toename aan verkeer door aanleg van de nieuwe Maasvlakte. Door de economische crisis zal het tempo wellicht lager

liggen, maar op lange termijn zal de luchtkwaliteit verder onder druk komen te staan. Wij vragen u nogmaals aandacht voor de groene "zone" rond Ridderkerk.

Werk & Economie

Op 8 oktober is een lang gekoesterde wens van deze raad in vervulling gegaan en is de eerste Ondernemersavond tussen ondernemers en raadsleden een feit geworden. Talloze onderwerpen zijn de revue gepasseerd en er is inmiddels een forum opgericht waar ondernemers en direct betrokkenen met hun problemen terecht kunnen. Op deze avond is ook de leegstand van Ridderkerkse kantoor- en winkelpanden aan de orde gekomen. De leegstand in Ridderkerk ligt weliswaar beneden de landelijke tendens, maar is toch reden tot zorg. Lege panden en winkels zijn niet aantrekkelijk en hebben een negatieve invloed op het winkelend publiek. Samen met de ondernemers zullen deze locaties in kaart gebracht moeten worden en in nauw overleg zal gezocht moeten worden naar alternatieve oplossingen. De winkeliersverenigingen en het Ondernemersplatform kunnen wat ons betreft hierin een prominente rol spelen.

Financiën

Ook dit jaar wordt de begroting overschaduwd door diepgaande bezuinigingen die burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties raken. Wij hebben veel waardering voor de manier waarop de maatschappelijke organisaties die eerste bezuinigingsoperatie hebben opgepakt en doorgevoerd. Helaas ontkomen we er niet aan om nog verder de broekriem aan te halen.

Voor burgers betekent deze bezuinigingsoperatie dat lastenverzwaring in ieder geval beperkt blijft. Of in sommige gevallen zelfs achterwege blijft. En dat is uitzonderlijk in deze tijd. Voor gezinnen en alleenstaanden met een huurwoning levert dit zelfs een beperkt financieel voordeel op. Helaas zitten we momenteel niet in de riantie positie dat elke financiële meevaller direct tot lastenverlichting voor de burgers leidt. Er is weliswaar sprake van een positief resultaat in de afvalstoffenheffing, maar de gemeentelijke begroting laat op andere vlakken grote tekorten zien. In een tijd, waarin veel maatschappelijke organisaties gekort worden en met minder geld zullen moeten rondkomen, is het niet gepast om andere te laten profiteren van financiële voordelen.

Voorzitter, terugkijkend op het afgelopen jaar zijn ook wij benieuwd naar de rapportage over de financiële borgstellingen die Ridderkerk heeft uitstaan bij bedrijven en organisaties. Ook op andere plekken in Nederland zien wij momenteel dat door de economische recessie borgstellingen kunnen leiden tot grote financiële tegenvallers. Graag zien wij dat deze risico's zo snel mogelijk in kaart gebracht worden.

Het aanspreken van reserves om structurele kosten terug te dringen spreekt ons aan. Anderzijds zullen we er voor moeten waken te gemakkelijk een greep uit de reserves te doen. Dit geldt ook voor de September-circulaire. Positieve financiële berichten zijn hoopgevend, maar jezelf rijk rekenen gaat ons nu nog te ver.

Wij vragen dit college om zoveel mogelijk energie te steken in het vinden van beleidsarme maatregelen, waarbij de maatschappelijk effecten beperkt zullen blijven. Voorzitter, onze fractie blijft voorstander van een sober financieel beleid, waarbij we ons concentreren op kerntaken. De nadruk ligt - zeker in deze tijd - op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Gedachten dat voor ieder initiatief aangeklopt kan worden bij de lokale overheid zijn al lang niet meer van deze tijd en zullen in de toekomst ook niet langer te realiseren zijn.

Tot slot voorzitter, wij rekenen ook het komende jaar op een collegiale en constructieve samenwerking binnen de raad en wensen dit college en veel wijsheid toe.